

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 674/2022
09.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Иван Ристић, адвокат из ..., против тужене „ОТР Банка Србије“ а.д. Нови Сад, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Јагодини Гж 1915/21 од 27.08.2021. године, у седници одржаној дана 09.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Јагодини Гж 1915/21 од 27.08.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ: пресуда Вишег суда у Јагодини Гж 1915/21 од 27.08.2021. године и пресуда Основног суда у Параћину П 389/21 од 13.05.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца за утврђење ништавости одредбе члана 7. став 1. алинеја 1. уговора о кредиту број ...-...-..., .../... од 22.11.2019. године, закљученог између странака, у делу који гласи: „једнократна накнада за одобравање (фиксна) 13.140,00 РСД“ и обавезивање тужене да тужиоцу на име стицања без основа исплати износ од 13.140,00 динара, са законском затезном каматом од 22.11.2019. године па до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 63.468,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 389/21 од 13.05.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је одредба члана 7. став 1. алинеја 1. уговора о кредиту број ...-...-..., .../... од 22.11.2019. године, у делу који гласи: „једнократна накнада за одобравање (фиксна) 13.140,00 РСД“. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име стеченог без основа исплати износ од 13.140,00 динара, са законском затезном каматом од 22.11.2019. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 47.598,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Гж 1915/21 од 27.08.2021. године, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и предложила одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, на основу понуде банке уручене тужиоцу, као клијенту, у којој је у тачки 3.3 наведена врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, између осталог, једнократна накнада за одобравање (фиксна) 1,00%, односно 13.140,00 РСД, странке су закључиле уговор о готовинском кредиту број ...-...-..., .../... од 22.11.2019. године. Чланом 7. став 1. алинеја 1. тог уговора, корисник кредита се обавезао да плати банци једнократну накнаду за одобравање кредита у износу од 13.140,00 РСД, који износ је банка тужиоцу и наплатила.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је предметна одредба уговора о кредиту ништава, на основу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима, у вези са чланом 12. и 15. истог закона, јер спорном одредбом уговора није прецизирано који су то стварни трошкови кредита и због чега се везују за износ кредита, па је тужиоцу непознат механизам по коме се добија висина тих трошкова, а што га доводи у неравноправан положај у односу на тужену. Због тога, по мишљењу нижестепених судова, тужилац има право на враћање новчаног износа наплаћеног по основу ништаве одредбе.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

На основу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, ако циљ повређеног правила и закон не упућују на нешто друго. Уговор је ништав и када је предмет обавезе немогућ, недопуштен, неодређен или неодредив, на основу одредбе члана 47. истог закона.

Закон о банкама, у одредби члана 43. прописује могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова, а то право банке је регулисано и подзаконским актима и то: Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини обрасца који се уручује кориснику („Службени гласник РС“ бр. 65/11), донетом на основу Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“ бр. 36/11 и 39/14), у примени од 05.12.2011. године.

Одредбом члана 17. став 1. Закона о заштити корисника финансијских услуга, прописано је да су банка и давалац лизинга дужни да кориснику пруже информације и одговарајућа објашњења о условима који се односе на уговор о депозиту, кредиту или лизингу, уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна, односно уговор о издавању и коришћењу кредитне картице за које показује интересовање (у даљем тексту: понуда), на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду. Сагласно ставу 4. истог закона, понуда се исписује на прописаном обрасцу, на папиру или другом трајном носачу податка и поред осталог садржи ефективну каматну стопу и укупан износ који корисник треба да плати, односно који треба да му се исплати, а приказан је на репрезентативном примеру у коме су назначени сви елементи на основу којих је тај износ обрачунат (тачка 8.), као и врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви, периоде у којима ће се мењати и начин измене (тачка 10.).

На основу изложеног, следи да банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга насталих у вези са реализацијом кредита, под условом да је у предуговорној фази информисала корисника кредита о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на његов терет, понудом која је то садржала.

У конкретном случају, понуда достављена тужиоцу поводом закључења предметног уговора садржи врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, па тако и податак о једнократној накнади за обраду кредитног захтева у износу од 13.140,00 динара, који је тужиоцу и наплаћен при закључењу предметног уговора. Пошто је тужилац, садржином наведене понуде, у предуговорној фази обавештен о врсти и висини накнаде која пада на његов терет, то банка није била дужна да доказује структуру нити стварне трошкове ове накнаде, нити је таква уговорна одредба неодређена, у смислу одредбе члана 46. Закона о облигационим односима у вези одредбе члана 8. и 19. став 1. тачка 12. Закона о заштити корисника финансијских услуга. То значи да предметна уговорна одредба није ништава, па је тужбени захтев тужиоца којим тражи враћање наплаћеног износа на односу те одредбе, са припадајућом каматом, неоснован, на основу одредбе члана 104. став 1. и 214. Закона о облигационим односима, у вези одредбе члана 103. став 1. истог закона.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. Закона о парничном поступку, припадају трошкови целог поступка. Износ ових трошкова одмерен је према одређеном захтеву тужене и то: на име заступања на једном рочишту од стране

пуномоћника који је адвокат у износу од 10.500,00 динара, за састав жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи, као и трошкови судских такси на име жалбе и одлуке по жалби у износу од по 2.424,00 динара, таксе за састав ревизије у износу од 4.848,00 динара и таксе на име ревизијске одлуке у износу од 7.272,00 динара, сагласно важећој Таксеној тарифи. Увећање од 20% на име ПДВ-а туженој није признато, пошто није приложен рачун о извршеним адвокатским услугама, како је прописано одредбом члана 42. став 1. и 2. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник Републике Србије“ број 84/04...57/16).

На основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић